

Előfizetési árak

helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 — —
 Negyedévre 2 — 50 —
 Egy órára 1 — —
 Egyen szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Teljes K. Lajos könyvkereskedésében, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatt)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASÁRNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Negy hasábos peti sorút 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések akku szerinti pályaszerelési díj. Bélyegdíj minden külön bogtatásért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.

Nyitási közlemények minden peti sora 50 krajczár.

Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)

Kéziratok nem adnak vissza

Tisztelt olvasóinkhoz!

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt intéző bizottságának megbízásából az új évnegyedtől kezdve egyúttal a »Debreczen« kiadói teendőit is elvállaltam s bizalommal kérem tőle lap t. olvasóit, hogy nagybecsű támogatásukat a jövőben se vonják meg tőlem.

Igaz ugyan, hogy a kiadói teendők elvállalásával újabb terhek háramlottak rám, de én nem tartozom azon emberek közé, kiket a munka és nehézségek visszaretentenek, így midőn legcélszerűbbnek látszott a »Debreczen« szellemi és anyagi ügyeinek vezetését egy kézben összpontosítani s erre felszólítást nyertem: pillanatig sem haboztam a nekem szánt feladatra vállalkozni.

Én bizalommal tekintek a jövőbe s e bizalom fokozza munkaerőmet. Bizom abban a közönségben, melynek jó akaratát, jó indulatát és pártfogását már annyiszor tapasztaltam, — bizom abban a közönségben, mely a »Debreczen«-t a legnehezebb megpróbáltatások között sem hagyta el, mert tudja és érzi, hogy e ki próbált elvhűségű lapra Debreczennek és Debreczen vidékének szüksége van, mert a hatalmasok már száz és száz esetben elnyomták volna az igazságot, ha annak védelmére a »Debreczen« nem sietett volna!

A lap kiadói teendőinek általam történt elvállalásán kívül egyéb változás nem történik. Az a jó viszony, mely szerkesztőségünknek minden tagját összefűzte, megmarad továbbra is felbontatlanul. — Szinay Gyula és Dr. Bakonyi Samu, lapunk főszerkesztője és főmunkatársa, munkásságukat, mely téren őket nem anyagi érdek, hanem pusztán az ügy szeretete s a függetlenségi törekvések támogatása vezérlik, továbbra is fölajánlották a »Debreczen«-nek. A többi munkatársak támogatását is kinyertem s minden igyekezetem oda irányul, hogy a »Debreczen« a jövőben is megfelelhessen a reá várakozó feladatnak.

Természetes, hogy mindazok, kik Szinay Gyula urnát, a »Debreczen« főszerkesztőjénél és volt kiadójánál fizettek elő a második évnegyedre, vagy még több időre, megkapják a »Debreczen«-t pontosan, mert előfizetési díjaikat átvettem s elkönnyítettem, — viszont a hátralékos előfizetési és hirdetési díjak behajtásáról én gondoskodom s e helyen is fölkérem a hátralékos előfizetőket, hogy nem éppen könnyű feladatunk megkönnyebbítése czéljából hátralékaikat minél előbb letörleszteni sziveskedjenek.

Midőn a »Debreczen«-t még egyszer a t. olvasók becses jó indulatába és pártfogásába ajánlom, fölkérem e lap t. előfizetőit, hogy előfizetési díjaikat pontosan küldjék be. Én ugyanis anyagi javakkal nem rendelkezem (mit szégyenkezés nélkül vallhatok be, mert míg évek hosszú során át mindig a mások érdekeiért küzdöttem, addig a saját érdekeim gondozására nem volt időm), a lap kiállítása pedig tetemes költségbe kerül, — hogy tehát a nyomdával szemben kötelezettségemet én is pontosan teljesíthessem: kérem az előfizetési díjak pontos beküldését.

Mint a debreczeni sajtónak és a »Debreczen«-nek régi munkásai, kit eljárásában mindig a közérdek és elvek vezéreltek, a bizalom hangján szólók a t. olvasókhöz s hiszem, hogy nem szóltam hiába!

Debreczen, 1892. apr. 2.

KÓSA BARNA,

a »Debreczen« felelős szerkesztője és kiadója.

Viharos napok.

Debreczen, ápril. 2.

(*) Megkezdődött a budgetvita. Mindjárt előre is ki lehet mondani, hogy a kormány nagy késedelmezése a költségvetés előterjesztésénél lesz az a szél, mely a vihart meghozza. A számbeli nyers tömeggel rendelkező kormány ugyan bizik minden elkövetett visszafelés daczára előterjesztéseinek megszávalásában; azonban az összes ellenzéknek a költségvetés általánosságban való elfogadása ellen is állásfoglalása oly erkölcsi vereséget hoz számára már előre is, hogy minden védekezése, kapcsolódása, álnokoskodása nem mulják felül egy cseppel sem középserűségét, mely a törvény-ellenes eljárásokra csak kibúvót keres, álürügyeket használ, de a hibákat elkerülni nem igyekszik, vagy nem tudja.

Valóban mesternek mutatkozik ez a kormány az uralom napjaihoz napokat toldozgatásban.

Mintha pozícióját a nemzettel együtt annak érdekében sok évi nehéz küzdelem után vívta volna ki, s annak ott hagyása az állami és társadalmi rendteljes felbomlását vonná maga után; mintha csak a gondviselés századokra terjedőleg szabta volna ki, felszeg toldás-földással istápoltatott »alkotásainak« hatását egy nemzet utjogó öröme; mint-hacsak alkotmány ellenes cselekményei gyakorlásában erényt követne el: a magához ragadott és velők szabadon élő, minden eszközzel uralma czéljait előmozdítani oly szívós kitartással törekedik, hogy sem szó, sem erkölcsi vereségek utjából kitéríteni nem képesek.

Alkotmányos érkekkel bíró kormány egy napig sem erőlködnek az ismert körülmények közt a makacsság gyűlölt-séget keltő manipulációival tovább kormányozni, midőn az országgyűlés jó nagy táborát képezi — az igazi nemzeti közvélemény letéteményese és szószólója: az összes ellenzék egyértelműleg a kiakol-bólítás legdrasztikusabb eszközeihez kénytelen folyamodni: hogy nem szavaz meg egy krajczárt sem az ilyen kormánynak!

A legesujtobb bírálat, a legesujtobb kritika az öntudatos működésére s programjának szabatos tisztaságára sokat tartó kormány ellenében; a minőnek azonban a Szapáry elnöksége alatt létező kabinet egyetemét nem tarthatjuk, mert az annyi erőszakkal önmaga által teremtettt többséggel tücsköt-bogarat megszavaztatni nem mesterség; két keze lévén a kormány: egyikkel a d, a másikkal sujthat és ki lévén körje terjesztve az a nagy és erős háló, melyet könnyelven érdekek neveznek.

A kormány által inaugurált politikának számokban kifejezése s a rideg számoknak szofizmussal kísért magyarázata, harcra hív: fel a költségvetést még általánosságban is megtagadó ellenzék; egyrészt, hogy eljárását indokolta tegye, másrészt, hogy a nemzeti közvélemény előtt kellő világításba helyeztes-sék a kormány óriási árú pénzügyi politikája, mely romboló és zuzott a nélkül, hogy teremtettt volna, mely az ország közigazgatási életét az utolsó ideg-szálig megrendítette, hogy a pénzügyi egyensúly helyreállításának jukas köpenyegével takarhassa fogyatékoságait.

Elenyésző csekély beruházások mellett semmimé történt például az igazságszolgáltatás javítására, ipar s kereskedelem fejlesztésére, beruházásokra, vagy más szükségét pótló gazdasági, ipari vagy kereskedelmi érdeket előmozdító intézmények létesítésére s a kiadások a Sza-

pár-kormány idejében mégis 30 millióval szaporodtak; az adóterhek pedig a legfelsőbb fokig emelkedtek; új adóterhek behozatala által a nép adózó képessége teljesen kimerítetett; a népnevelés ügye árva gyermek ép úgy, mint nemzeti hadseregnek tekinthető honvédségünk.

Hol van tehát a kormány pénzügyi politikájának nagy és általános megnyugvást kejtő eredménye?

Talán a hadügyminiszter és a »közö« külügyminiszter meglegedett mosolyában, vagy a többséget összehozó rendelkezési alap kasszájában, de nem tényleg kecsegtető költségében?

A mostani kormányrendszer a most divó erkölcselen irányzat dudva taláiban csupán csak uralmát tudta és akarja biztosítani, de elhatározás és cselekvési erő nincs benne, állami tekintély és nemzeti jogok visszaszerzésére.

A hadügyminiszter s a Bécsben szenveltettt bizonyos »nagyhatalmi állásért« való örökösön csigázott áldozathozatal, mely a Tisza és Szapáry-kormányok uralma kapcsán végig kiszipolyozta a nemzetet, nem a pénzügyi egyensúly felé viszik az országot, a hogy ügyes számcsoportosítással és a való igazságnak elhallgatásával feltüntetni szeretnék: hanem a tönk, az erőforrások végkimerülése felé, most a béke napjaiban.

Ugyanazért az ellenzék kötelességszerű misszióját teljesíti, ha erejének összpontosításával harcra kel ez irány ellen, melyet az áltatásokkal élő osztrák lovak követnek a magok »hasznos« látkörében államiságunk, nemzeti önértünk és fejlődésünk ellen.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése márczius 31-én. —

A folyó évi költségvetés felett szerdán megindult általános vita a csütörtöki ülésben egyszerre véget ért. Oly rendkívüli esemény ez, a melyet lehetetlen megjegyezés nélkül konstataálni. Tizenöt esztendő óta egyetlenegyszer, 1884-ben történt ilyesmi, máskor mindig huzamosabb időn keresztül foglalkozott a ház a költségvetés általános tárgyalásával. Babó Emil volt a csütörtöki nap első szónoka, miután az elnök és az egyes bírálobizottságok előadói jelenteni valóikat elmondották. Babó Emil új képviselő és így most beszélt a házban először. Alapos tanulmányra valló bírálatot mondott a költségvetés fölött s végül kijelenté, hogy Helfy Ignác határozati javaslatát fogadja el. A szónokot a függetlenségi és 48-as párt meglejente. Utána gróf Apponyi Albert beszélt hosszasan, kiterjeszkedve a Kölnische Zeitung ismert közleményéből származott szerdai interpellációra és a miniszterelnök válaszára is. A nemzeti párt vezére kijelenté, hogy a miniszterelnök válaszával nincs meglegedve, aztán határozati javaslatot nyújtott be arra nézve, hogy a ház a költségvetést a részletes tárgyalás alapjául se fogadja el. A Kölnische Zeitung közleménye tárgyában Szapáry Gyula gróf miniszterelnök ismét fölshozott, Apponyi megjegyzéseire válaszolva röviden. Ez a válasz különféle hangulatot keltett a különféle pártok tagjainál, a kik a folyosón kisebb-nagyobb csoportokba verődve, élénken tárgyalták a dolgot. Időközben egy kis »vakiárma« is volt. Szapáry ugyanis, befejezővén választát, kiment a házból s ugyanakkor Horváth Gyula és Ábrányi Kornél is gyorsan elhagyták a termet. Abban a sejtelenben, hogy Horváth a miniszterelnököt talán inzultálni akarja, a ház nagyrésze szintén kitódult a folyosóra. Itt aztán később mindenki meggyőződött, hogy az a bizonyos sejtelen téves és alaptalan volt. Ezalatt pécskai Gál Jenő nyugodtan beszélt a házban, behatóan foglalkozván a költségvetéssel. Apponyi javaslatát fogadta el. Beszéde után a ház elnöke beakarta rekeszteni a vitát, de Csányi és Sándor idejében fölállott és figyelmeztette az elnököt, hogy ő is föl van írva az általános vitára jelenkezett képviselők közé. Röviden beszélt, de erőlyes hangon, kijelentve, hogy a költségvetést nem fogadja el. Beszédében célzást tett Ugron Gáborra és pártjára, azt fejtgetve, hogy a közösgyes elvek nem férnek meg a negyvenyolcas elvekkel egy lobogó alatt. Ugron

hevesen közbeszólt, mire a szónok Ugron felé fordult, hasonlóan heves kifakadással válaszolva a közbeszólásra. Ebből rövid személyes vita fejlődött ki Ugron és Csányi közt. Még Csányi Kálmán gróf mondotta el nézeteit a költségvetésről, tudatva a házzal, hogy a költségvetést elfogadja. Vele a szónokok sora kimerült. Ő volt az egyetlen kormányparti szónok, a ki a költségvetési általános vitában felszólt; a vita többi szónokai, az előadón kívül, egytől-egyik az ellenzék soraiból kerültek ki. Nagy mozgalmat okozott az ülés alatt a Tomics-féle bűnügyben Ujvidekről érkezett s az igazságügyminiszterhez audienciára készülő száztagu női deputáczióknak Tomics védője, Visontai Soma képviselő vezetése alatt a ház karzatára történt bevonulása. Az ülés végén Szilágyi Dezso igazságügyminiszter még egyszer benyújtotta a kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslatot, s ezzel a házból eltávozott, hogy az ujvideki küldöttséget fogadja. Kévs híján délután két óra volt már, a mikor az elnök az ülést bezárta.

A képviselőház ülése április 1-én.

A képviselőház tegnapi ülésén, mielőtt a zárbeszéd elmondattak volna, Wekerle Sándor pénzügyminiszter tartott beszédet, melyben összegezte az általános vitában hallott és a kormány pénzügyi politikájára vonatkozott nyilatkozatokat.

Azok közül, kiknek zárbeszédre joguk volt, csak Helfy Ignác tartott hosszabb zárbeszédet. Helfy beszéde jobbra polemikus megjegyzésekből állt s ezek közül többen kitűnően sikerültek. Nagy hatást tett Helfy azzal, midőn kimutatta, hogy a kormánypartból többen úgy nyilatkoztak a multban, hogy mikor a valuta-rendelet megtörténik, akkor kell megoldani az önálló nemzeti bank kérdését is. Helfy az ellenzék nagy tetszése mellett figyelmeztette őket igéretükre.

Utána Molnár József tartott rövid zárbeszédet, ajánlva a pénzügyminiszternek, hogy a szabad italmérést a szeszre is terjeszse ki.

Apponyi elállván a zárszótól, következett a szavazás, mely egyszerű fölállással történt. A többség a költségvetést elfogadta a részletes tárgyalás alapjául. A részletes tárgyalás ma kezdődik.

BELFÖLD.

A király szerdán este több heti budapesti tartózkodás után a magyar királyi államvasutak nyugati pályaudvarából külön udvari vonaton Bécsbe utazott. A pályaházban tiszteltet megjelentek Szapáry Gyula miniszterelnökkel élőkön az összes miniszterek, továbbá Pestvármegye képviselőiben Beniczky főispán, a főváros képviselőiben Ráth Károly főpolgármester és Török János főkapitány. A királyt a jelenlévő urak mély meghajlással üdvözölték s a vonat a közönség elhajtása kísérve rohogott ki a pályaudvarból.

Képviselő választás. A Csányi István gróf halálával képviselőlet nélkül maradt szarvasi választókerületben csütörtökön volt meg az új választás. Két jelölt küzdött a mandatumért, a függetlenségi és 48-as párti Haviár Daniel és a kormányparti Szvákö Imre. A küzdelem heves volt. Délután 3 órakor Haviárnak 281, Szváköknak 280 szavazata volt, este hat óráig Haviár 443, Szvákö 439 szavazatot kapott. Este dőlt el a választás azzal, hogy Haviár Daniel 43 szót többséggel Szarvas város képviselőjévé választott. (A kormányparttól hódított kerület.)

A felekezetek és a választások. Az »Egyetértés« márcz. 30-diki számában Irányi Daniel, a függetlenségi párt jeles vezére, »A felekezeti szellem a képviselőválasztásoknál« című czikket irt, mely czikk erősen kikel a pótválasztásoknál nyilvánuló felekezeti szellem ellen és sürgeti az egyházi politikai kérdések megoldását, a vallásszabadság és jogegyenlőség alapján.

A szalontai mandátum. A képviselőház hatodik bírálo bizottsága Arany László szalontai mandátumának kérdésében meghozta határozatát. Ez a bizottság, melyben a kormányparti elemek döntő tulsúlyban vannak: kimondotta, hogy a nagy-szalontai választás ügyében a vizsgálatot el kell rendelni.

KÜLFÖLD.

Stefánia özvegy trónörökös nő férjhez nemetle. Az a nem régebben dementalt hír, hogy Stefánia özvegy trónörökös nő leteszi az özvegyi fátlyot és nőül megy Don Miguel braganzai herceghez, most ujra felmerült. Mint a Berliner Börsencourier közli, ez a házasság mégis megtörténik s már legközelebb

TALAKITÁS

niatt
en czikklyen
TOTT ÁRONittatik.
ef és Társa.

7—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

nyilvánosságra fogják hozni az eljegyzés híreit. Nevezett lap szerint a király eleinte a leghatározottabban ellene volt a házasságnak s fájdalommal volt érintve, mikor az özvegy trónörökös férjhezmeneteli szándékáról értesült, de később beleegyezett, mert belátta, hogy a fiatal főherceggasszony nem töltheti egész életét özvegységben. A trónörökösne újabb férjhezmenetelével elesik az özvegyi apanage-ától, de belga örökségét osztatlanul kikapja; Rudolf néhai trónörökös vagyona a kis Erzsébet főhercegnőre fog esni. Mindezt így mondja a berlini bürö-újság, de az egész hír természetesen még megerősítésre vár.

A német parlament berekesztése. A német birodalmi gyűlés téli ülészaka tegnapielőtt minden formáság nélkül berekesztetett.

A párisi dynamit-merénylő elfogatása. Ravachol anarkistát Dresch rendőrbiztos letartóztatta hat rendőrügynökkel. A letartóztatás pillanatában Ravachol két revolver birtokában volt, azonban a rendőrügynökök megrohanták és megkötözték, mielőtt a revolvereket használhatta. A Ravachol elfogatásáról elterjedt hír az egész lakosságot rendkívüli meglepéssel töltötte el. Egész Páris valódi lidércnyomás alá szabadult fel. Ravacholnak orvul elkövetett büntetési roppantul felingerelték a népet ellene. A járőrelők a rendőrség épületét, a hová Ravacholt szállították, ostrom alá fogták és folyvást ezt kiabálták: Üssük agyon az anarkhistát!

A német válság. A Reichsanzeiger megerősíti, hogy Bötticher miniszter benyújtotta lemondási kérvényét és hozzátette, hogy Vilmos német császár igen kegyes kéziratban értesítette Böttichert, hogy a lemondást nem fogadja el és kifejezte óhaját, hogy Bötticher tartsa meg most elfoglalt állását a birodalomban és Poroszországban.

Határidő-naptár.

- Április 3. Egyházi közgyűlés.
- Április 8. Művirágkiállítás megnyitása.
- Április 11. Sajtóper.
- Április 11. A Debreczen-nagylelői vasút közüzem-gatási bejárása.
- Április 16. Női házi-ipar és kézi munka-kiállítás megnyitása a nőgyeleti árházban.
- Április 23. és 24. Lóversenyek Debreczenben.

Ujdonságok.

*** A lelkeszi körök** kérdése az ev. ref. zsinat csütörtöki ülésén is szóba került s hosszabb vitára szolgáltatott alkalmat. Szeremlei Sámuel ugyanis azt indítványozta, hogy a 8000 lelket meghaladó egyházak külön parókiákra osztassanak 3-4000 lélek számmal, külön presbyteriummal, és a mennyiben lehetséges, külön templommal. Szász Domokos nem járul az indítványhoz, mert ebben a nagy egyházak gyengítését látja. Szász Károly hosszasán festi a budapesti egyház vallásos fejlődését, s végül kijelenti, hogy azok a szép ideák sem győzhették meg őt az egyházak szétosztásának szükségességéről, melyeket Szeremlei kifejtett: az alkotmányozó bizottság azon javaslatát fogadja el, hogy ez a törvény szerint ne mondassék ki, hanem csak hozzon e tekintetben határozatot. Kiss Albert igazat ad az előtte szólott Szász Domokos és Szász Károly püspököknek s ő is azon meggyőződésben van, hogy a nagy egyházaknak a Szeremlei Sámuel indítványa szerint apróbb

egyházközsegekké szétválása az nagy egyházaknak épen az egységben fekvő erejét megsemmisítene. S ezért a Szeremlei indítványát ő sem fogadhatja el. Ez volt indoka, hogy a debreczeni egyház szobahozott javaslata azon egyháznak egységét megőrizni akarva, úgy a mint Szász Domokos elmondotta, csakis a parókiális körök szervezésére szorított. Így szervezkedtek a külföldi nagy egyházak is. — Ezen a parókiális körök szerint való szervezkedésnél, az egyes parókiális körökben szintén alakulnak apróbb presbyteriumok a cura pastorális, szegény-árvaügy és iskoláztatás fejlesztésére, gondozására s ezen apró presbyteriumok összegéből alakul a presbyteri közgyűlés, mely hivatva van az egyháznak közös vagyonát kezelni, egységét megőrizni, befolyását és fejlődését biztosítani. Szerinte is azon nagy egyházaknak apró egyházközsegekké szétválása csak káros eredményeket szülhetne. Már az egyház meglévő törzsvagyonának megosztásánál oly kérdések merülnek fel, melyek azon apróbb egyházakat egymással szembeállítanak s versengésnek lennének okozói. Ezen s általa kifejtett több indokból indítványozza, hogy az alkotmányozó bizottság javaslata fogadtassék el, de azon módosítással, hogy annak első pontjában ezen szavak helyett: »egyes vallásfelekezetek nagy száma, tétessék: az egyház tagjainak nagy száma, a második pontban pedig f-jeztessék ki, hogy az illető népesség egyháza ezen parókiális körök szervezésére hívassanak fel. Gróf Degefeld J. Kiss Albert indítványának az első pontra vonatkozó részét elfogadja, a második pontra vonatkozó módosításra nézve megjegyzi, hogy nem lévén még a zsinat tagjai előtt kellően precizizozva, hogy azon parókiális körök minő keretben állítsanak fel, mint az alkotmányozó bizottság tagja, kéri a bizottság javaslatának második pontját az eredeti szöveg szerint elfogadtni. Ennek a szavazást elrendelvé, az első pont a Kiss Albert által javasolt módosítással, a második pont pedig eredeti szövegében elfogadottat a többség által.

*** Uj regényünk.** Igéretünkhoz képest új regényvel kezdjük meg az új negyedvet, V. Gaál Karolinának, az ismert nevi írónőnek tollából, kinek „A lelkesz leánya” című, a Debreczen-ben közzölt regénye, általános elismerésben részesült. „A sarkert-őr” cz. regény, melynek közlését lapunk mai tárcza-rovatában kezdjük meg, az igazságos Mátyás királyunk korában játszók érdekes történelmi háttérrel bír. Meséje igen érdekfeszítő s az egész mű V. Gaál Karolinának egyik legkiválóbb alkotása. Előre is ajánljuk olvasóink figyelmébe!

*** A debreczeni egyetem ügye** egy lépéssel ismét előre haladt. Az ev. ref. zsinat csütörtöki ülésén Kiss Áron püspök, ki püspöki működését mindjárt egy nagy szabású ténnyel kezdi meg, általános figyelem közt utalt arra, hogy az 1881-2-iki zsinat egy nagy alkotást tett, mely maradandó, melynek áldásait már is érezzük: ez az országos domesztika. — Szükségesnek látta, ha az 1891-2-iki zsinatnak is volna ily áldásos alkotása; felhozta mily hiány van a középiskolai tanároknak s különösen mily nagy szükség volna arra, hogy tanáraink felekezeti tanárképző iskolákban képeztetnének; ezen okonál fogva a tisztántuli egyházkerület nevében a következő indítványt nyújtja be: »Mondja ki az

országos zsinat, hogy egy Debreczenben felállítandó bölcsészeti fakultásnak, tanárképezdével összekötésben, az alapját jelen alkalommal letesszi és azt létesíti. Mely bölcsészeti fakultásnak nélkülözhetlen voltát református egyházunkban a középiskolai tanügy egészséges fejlődése s biztosítása szempontjából már az 1881-ik évben Debreczenben tartott zsinat is mélyen érezte s nyilvánította. Ezen alap, hogy miként állítsák elő s a bölcsészeti fakultás mily módokat mellett lesz létesíthető: e tárgyban a zsinat a maga kebeléből egy bizottságot küld ki javaslat készítésére, mely javaslat a zsinat 3-ik ülészakában lesz előterjesztendő s tárgyalandó. Felelőti végre, hogy a millennium emlékére nem sokára nagy nemzet i ünnep fog tartatni, az általános lelkesedés ideje alatt nagyobb kitátvan az áldozatkész-ségre. Kivánatos volna, ha e bölcsészeti fakultás tanárképezdével a millennium emlékére Debreczenben felállítható lenne. A Kiss Áron indítványát a zsinat tegnap tárgyalta.

*** Ki lehet választó?** Polgártársainkat figyelemzetni kívánjuk, hogy a jövő esztendőben csak az lehet választó, a ki mult évi adóját most április 1-ig befizeti. A kinek tehát van valami hátraléka, az siessen a befizetéssel, hogy rendbe legyen adókönyve. A nemrég lefolyt orsz. képviselőválasztás alkalmával igen sokan távolláhattak, — hogy egy krajczár adóhátralék is elég arra, hogy valakit kihagyjanak a választásból névsorból.

*** A honvédség köréből** ő felsége Ruttner Kálmán varakozási illetékek szabad-ságolt és az ujonnan történt felülvizsgálatánál »szolgálatképesnek» osztályozott debreczeni 3. honvéd-gyalogezredbeli őrnagynak a tényleges állományba felvételét és a nagykanizsai 20. honvéd gyalogezredhez beosztását elrendelte.

*** Egyház.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében 1892-ik évi apr. hó 3-ik napján d. e. 1/2 11 órakor közgyűlés tartatik. Tárgy: küldöttségi vélemény a kántori állomás betöltéséről, esetleg kántor-választás s folyó ügyek.

*** Halálozás.** Mezei Ignáczné szül. Friedlieber Ida, Mezei Ernőnek, az »Egyetértés» főmunkatársának édes anyja, életének 76-ik évében, Budapestben elhunyt. Fogadja Mezei Ernő ur, kit büszkén nevez munkatársának a »D e b r e c z e n» is, őszinte részvét-nyilatkozatunkat!

*** Hajdúvármegye kir. tanfelügyelője** az iskolázékekhez a következő köriratot intézte: Földmivelésügyi miniszter ur ő nagyméltósága a tanító urak és általuk az iskolák méhészkedését nemzetgazdasági jelentőségűnek ismervén fel, támogatni kívánja azt oly módon, hogy az első berendezés több mint 100 ft költsége nek a méhes jóvedelméből 10 esztendőn át részletekben törlesztését lehetővé teszi. E czélból iskolai, illetőleg tanítói méhészeknek államköltségen felállításra iránt méltóztatott rendelkezni. Ugyanis egy-egy méhesnek 10 méhkaptarral, 1 db. mézpergetővel és a legszükségesebb méhészeti eszközökkel első berendezését 102 ft 5 kr értékig engedélyezni fogja, olyképen, hogy ez öszeg kamat nélküli kölcsönül tekintetvén, 10 év alatt törleszhető legyen, még pedig azon további kedvezmény mellett, hogy miután a 2 első évek nem lehet számitani jóvedelmére: a kölcsön visszatérítése csak a harmadik évben veendő

kezdetét, s így az egész kölcsöntőke 8 esztendő alatt évenként 12 ft 76 kr. részlet-törlesztéssel az 1902 évben lesz végleg visszatérítendő. Vallás- és közoktatási miniszter ur ő nagyméltósága utasítani méltóztatott az e felől értesítő f. é. 571. sz. magas rendelettel az iskolák s illetőleg tanító urak részéről ily állami kedvezmény mellett méhes-főlszerelésért jelentkezéseknek folyó évi április hó 15-ig fölterjesztésére. Felhívom tehát a t. iskolázéket, hogy jelen intézvényemnek a tanító-karral haladéktalanul közlése mellett akár maga részéről az iskolakert számára: akár a tanító részéről saját javára méhesnek első berendezéséhez fenti mértékben és módon nyerendő állami segélyezés iránt általam fölterjesztendő folyamodását hozzám f. évi április hó 12-éig nyújtsa be. Az iskolakerti oktatás érdekében fölőtte kívánatosnak jelzem, vajha mennél több népiszkola s illetőleg néptanító sietne megragadni az okszerű méhes-berendezés kínálkozó kedves alkalmát. És vajha e tankerület minden népiszkolája gondoskodnék felhasználásáról a szép tavasz kedvezőjének: iskolakerti foglalkozásokra, mezei és erdei kirándulásokra, s ezek után a növények természetismerési, mérési földrajzi stb. ismereteinek közvetlen érzékkel, alkotó munkássággal életteljessé tételére. Debreczen, 1892. márczius 29. Eötvös Károly Lajos, kir. tanfelügyelő.

*** Lelkesz-választás.** P-ladányi ev. ref. lelkesz nagy többséggel Erős s Lajos földesi ev. ref. lelkesz választatot meg. Földesen, melynek ev. ref. lelkeszi állomása ily-formán megürült, — mint lapunknak írják — mozgalom indult meg az iránt, hogy e virágzó hajdumegyei nagyközség ev. ref. lelkeszvére egyik tehetséges debreczeni segédlelkesz választassék. A dolognak mai stádiumában még nem említtünk nevet, csak annyit mondunk, hogy az illetőnek földesi ev. ref. lelkeszvére való megválasztása Debreczenben is általános meglepédest és örömet keltené!

*** A tornaegylet gyalogversenye.** A tornaegyletnek közelebb tartott választmányi ülésén végleg megállapították a május 22-én tartandó gyalogverseny módozatait. Kiindulási pont a kollégium. Útirány Bőszörmény, Hadház s visszafelé a hadházi uton bejövét a Csapó-utczán, Vár-utczán s Péterfián keresztül a versenyzők kimennek a Margit-fürdőhöz, hol egy kis kitűzött zászló lesz a végpont. A távolság: 50 kilométer, melyből egy kilométert átlag 8 percet alatt kell megtenni a versenyzőknek. Indulás lesz reggeli 4 órakor A versenyzőket megérkezőkor Nagy Ferencz egy-letit elnök fogja fogadni. Megérkezés után vil-lás reggeli lesz a Margit-fürdőben, este pedig bankett. Verseny intéző lesz: dr. Kenézy Gyula. Versenybírák: elnök: Bekényi Péter, Liszka Nándor, Gyürky Sándor, Nagy Kálmán, Lovász János. Indító: Chaponn Károly. Jégző: Dr. Orbán József. Távmerő: Dr. Nagy Kálmán és dr. Márton Kálmán. Időmérő: Márton Imre és Orosz Sándor. Orvos: Dr. Csikos Sándor. Díjak lesznek: első díj: Arany érem és bajnokjelölti oklevel, második díj ezüst érem, — harmadik díj bronzérem.

*** Előmunkálati engedély.** A kereskedemügyi miniszter Szalkay Emil földbir-tokosnak, a magyar kir. államvasutak Nagy-Károly állomásából kiindulólag Csanádos, Vá-laj, Pusztaterem és Nyírvasári községek érintésével, a nyiregyháza-mátészalkai helyi érde-kü vasut Nyír-Bátor állomásáig vezetendő helyi

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

MINEK TALÁLKOZNÁNK?...

Minek találkoznánk mi többé?
Felejtünk a multat örökké;
Mit akarsz még, ha nem szeretsz?
Vagy azt hiszed, hogy újra hatsz rám?
S szerelmed nélkül elfogadnám
A te ezer szépségedet?

Nem azért sirtam én miattad,
Hogy elvesztem csókos ajkad,
S kebledre nem borulhatok.
Nem kell nekem az ölelésed,
Még hány-vetett férjhez jövéseid,
Ha szivedet nem adhatod!

... Ha elhagyott egy szebb reményed.
Én létsz leszek zokogni véled,
— Tudom, mi a fölébredés.
De büszke, ábrándos szivemnek,
Az a te maradék szerelmed
Alamizsnának is kevés!

Szabolcska Mihály.

A SARKERT-ŐR.

— Regény Mátyás király korából. —
Írta: V. Gaál Karolina.

I.
Ki az, ki ott szédelegve mereng a még most is füstölög romok fölött, homlokán sötét boru ül, szemében villámok cikáznak! ? Erőteljes ökleit összeszorítja, és majd az alkony borította láthatáron alig feltűnő, a távolban nehezen kivehető magas sötét tárgy felé fenyegetőzik, fogait vadul csikorgatva; majd a sápadt hold világította kékké égre tekint, karjait immarszerűleg felnyújtja, szelidülnek a vad vonások:

bus mélaság terül el az edzett arczon, s a fekete nagy szemekbe pár könnyű todul; végre kibontakozva nyomasztó küzdelmeiből a kebel, bosszu és fájdalom hangokban tör ki az elepedt ajkakon: »Segélj isten! ha vagy: segélj a szörnyeteget megbosszulni! ... Ha nem lesz erőm egykor megtorlani tettet, sujtad, oh bűntetű ég! sujtad haragoddal a kegyetlent! ...»
És ekkor fekete koponyéba burkolózva a magas alak, elszánt léptekkel ment keresztül a dult falmaradványokon; még egy tekintetet vetett, sötétet, keserveset, tán utolsóit azokra, és alá a völgybe sietett. A bekövetkezett éjben borzasztólag hatott volna egy szelid kebelre az erdőben huhogó bagoly kísérteties üvöltése, de e dühöngő emberi lényt még bátorította: »Üvöltés te, füvöltés boszumat! ülj ablakába, és átkomat jósold meg neki! ...»
Borzadalmas kacajával visszhangozta ő az éjmadár uhuuhuját, és beljebb haladt a rengeteg százados fölgyek sötét lombozata között; majd lassanként elhangzék a bokrok csörrenése, a mint a távozó messzebb tünedezett.

II.

Éj borult a rengeteg fölé, sötétén magasbul-tak a sugár fák az emberi szem előtt: növelve a képzelődést, mely végre óriási nagyságúvá alakította őket. A bagoly folyvást kiáltá rémes uhuuját; majd egy halkán suhogó szellő keletkezett, s lassanként bömbölgő és a fák lombozatát összeverő erős szellé változék át. Főnt nem így! ott a tiszta gyönyörű kék égen, hol a hold ragyogó arczával mosolyogva tekint a körülte szerénykedő égi testekre: de nem feled el letekingetni a földre is, bámolni azon csodás lényeket, kik még akkor sem szűnnek még mozogni, midőn édes nyugalom órái jelentkeznek! Így látja ő meg, midőn a kesergő feltekinzt gömbölyü arczára, sohajtvá: hogy tán jobb, nemesebb és boldogabb élet van ott a fény kö-zepett, mint itt alant a földön!! Így látja az

III.

A mint ismét fényárt lövelt a hold ked-vencz tárgyai megvilágítására: fölfedezhetjük a magas alakot, ki épen tisztásra ért egy fenye-szélében. Lovak nyerítése irányt ada lépteinek, s nem sokára feltalálá azokat. Most egy másik, alacsonyabb de termetes egyén emelkedett fel a dus fűből, hol hihetőleg szendergett.

»Bertalan! — hallatá halkán a magas ter-metű férfi, koponyét félvállra vetve — mindent láttam, mindent éreztem, a mi kinosat rám mérhete ez életben a sors! ... Igaz, a mit utunkban hallánk, romban fekszik váram! ... Tán alattuk elvérzett, meggyilkolt kedvesem! ... Fussunk e tájrol, keresve hü barátot, ki segéljen nekem a kegyetlent megtorolni! Nyergelj! nincs vesztetni való időnk, minden perc, mi tö-lem tétlenül elröpül, egy-egy vérző sebet ejt szivemen.»

Alig ejté ki e szavakat, a legközelebbi sűrűsből egy hosszú fekete alak tűnt elé, fő-vegét hátra tolva, mely alól magas halvány hom-lok, villogó tüzes szemek mutatkoztak; terme-tét fekete remete-ruha fedé; egyik kezében vas-tag bunkós botot forgatott, míg másik oldalá-nál motozott, egy kicsiny löszert rejtvegetve.
— Ki vagy? dörgé a romi éji vándor ez előtűnt alakhoz, kardja markolatához kapva, míg Bertalan is lovait ura mellé állítva, hirtelen védelmi állásba helyezi magát.

— Kik vagytok ti? — kérde a fekete hosszú alak, tisztán érthető férfias hangján — kik vagytok ti, kik az éji csendet is felzavarjátok? Lovaitok dobogása, nyerítése nem hagyja a jámbor remetéit pihenni végezt imája után, melybe kétségkívül ti is foglaltattatok általam, mint emberi lények, s tán tévedező utasok!

— Remete vagy itt? — kérde vizsga te-kintettel, élénken a romhős, közelebb lépett ahoz, és elibe hajolva a hátrálónak, szemei közé tekintett. »Hah! nem csalódtam! — kiáltta a remete, s botját és löszert eldobva, térdreire omlott — Uram! ön, ön Hegyészváry! Oh, uram! így látjuk egymást!«

— Káldori?! te vagy hü szolgám! Oh, ég! hála, hála neked, hát egy igaz hirmondót mégis megtartottál számomra?!
— Káldori?! Pajtás, hejh! — sohajta Bertalan, és hallható zokogással borult annak vállára. (Folyt. köv.)

éredkü vas engedély...
tandó egy...
* A moru...
lenleg neme...
Péter is sz...
hajította a...
uszaju szob...
cserben hag...
gény Tóth...
— épp ugy...
szoktak —
azonban re...
a — ha s...
legalább ne...
temetöböl...
vetni, besze...
* Ma...
delután ter...
Mayer Edé...
helyeztek...
tartás nagy...
mint 5000...
le. Lelke ne...
sorsra érd...
* A...
gében me...
iránt, hogy...
vénynyel...
A petició...
nó aláírás...
ta-át Viso...
tálytanács...
király elu...
hatathós...
ség érkez...
nyekérel...
nyok, kik...
ügyminisz...
delélt a...
képviselőh...
* A...
április hó...
nagy taná...
Tárgy: Fo...
* A...
azaz vasá...
nagyerdön...
Papp Gyú...
arant izo...
den külö...
lesznek.
* A...
károlyi s...
rabbi, me...
jegyezte...
földbirtok...
3-4 ezer...
mányaíra...
völégény...
ünnepegg...
lalta. Az...
volt kitűz...
ételek, it...
ság is me...
szer csak...
melyben...
ládhöz ta...
meglepeté...
gönyt ka...
szik s ál...
nemtelen...
magát a...
hesse s n...
pon hagy...
Szegszár...
minczere...
okozta a...
testvérbá...
zott Szé...
fiuval; k...
a befejez...
* A...
rettő-új...
belügym...
latta.
* C...
anyjának...
jelentés...
kei: Mór...
nyí Sar...
Bela, Pá...
riska, Il...
nok nev...
tett neje...
nagyany...
lieber Id...
76-dik, b...
vid szer...
A megbó...
delélt a...
korona-...
örök ny...
márczius...
csendes...
*
szere...
pünk sz...
be z á r...
74 ft...
elküldt...
összeg...
adakoz...
nak ily...
reczen...
pedig...
gyei fö...

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
SÁVANYU-KÖNY

nagy elterjedtsége folytán arca indult egyeseket, kik saját ásványvizek értékéről vajmi keveset tartanak magukra nézve nagyobb értékű ásványvizeket, a méltán a savanyvizek királyának nevezett Giesshübler vígnettájához hasonló czimlappal látják el. Habár Mattoni Henrik ur ilyenmü szándékai a törvény-juttott minden eszközzel üldöz, mégis helyes lévönök találjuk hogy a t. cz. közönséget ilyenmü vállalkozók üzemelől intjük, valamint hogy felkérjük, miszerint a Giesshübler vígnettájára, valamint a dugaszba beégetett szavakra: Mattoni's Giesshübler figyelmü méltóztatásá

A tavaszi idényre

nagy választékban érkeztek raktárra:
divatos
női ruhaszövetek,
fekete DIVATKELMÉK,
MINDENNEMÜ DISZEK,
ZEPHIREK,
Batiste,
Atlasz-Satin
MOSÓ-VOILE-ok.
Gyermek felöltők, ruhácskák.
Napernyők.
Brassói posztók,
melyeket igen olcsón árusítunk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.
MINTAKAT ingyen és bérmentve kívánatra küldünk.
(8.) 22.—

Eladó
5 drb szépen kifejtett
igen szelíd tarka
tenyészbika

egy 3 éves; egy 2 éves; egy másfél éves;
egy 14 hónapos és egy 8 hónapos. —
Értekezhetni lehet Nagy-Várad-utca 2205.
(143.) 2—3.

Megérkeztek

és felette jutányos árban kaphatók:

fiu-, leány- és gyermek-öltönyök, férfi- és gyermek-czipők, haj-, fog- és ruha-kefék, fésűk, különféle finom szappanok,

finom szemüvegek,
dohány- és szivar-tárczák, valódi nickl és talmi óraláncok, selyem- és clott-esernyők, kálincosarak nagy választékban, valódi tájtekpipák és szivarszipkák, szegedi papucskok,

KÉZI BÖRÖNDÖK és LÁDA KOFFEREK,
fehér és színes férfi ingek,
nyakkendők,
GALLÉROK és KÉZELŐK.

Schönberger Vilmos

Debreczen, a városháza alatt.
(95.) 9—

Köszénkátrányt
legjobb minőségben
zsendely- és deszkatekők
behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerte hosszabb, továbbá **czulápok,** melyek a földbe ásatnak, **kerítések s gazdasági eszközök befestésére** hordókban á 50 egész 200 kiló súlytartalommal; — továbbá saját gyártmányu

coaksot

(pirszén) kovácsok és lakatosok részére ajánlja jutányos ár mellett

a légszeszgyár igazgatósága
DEBRECZENBEN.
(141.) 1—10.

Van szerencsém a n. é. közönség figyelmébe ajánlani az általam teljesen új rendszer szerint berendezett

szikvizgyárban
vegytisztá folyékony szénsavval és szürt vízzel gyártott

SZÍKVIZET

Ezen szikviz vegyileg tiszta mindenemű ártalmas kénegától, ivás közben nem okoz sem kellemetlen szurást az orrban, sem karczólást a torokban, — és így a legkellemesebb üdítő ital ugy magában, mint borral keverve.

A szikviz üvegek aquamarin kék színűek és a siphon fejek nickellezve vannak.

Ára — saját, teljesen zárt kocsimon házhoz szállítva, egy ládának **45 kr.**

Kapható még több jó hírű kereskedésben, továbbá az összes vendéglők, bormérések és kávéházakban.

Megrendelések, házhoz való szállítás iránt nevem alatt a vásártéri 1863. sz. a. intézendők.

Debr. 1892. Mártius 31.
Tisztelettel
Szabó Kálmán,
gyógyyszerész.
(145.) 2—3.

Rickl József Zelmós
DEBRECZENBEN.

Ajánl
FRANCZIA és MAGYAR
arankamentes luczerna magot,
Steyer lóhere,
BÜKKÖNY,

Oberndorfi répa, — Hiro répa,
Angol- és pázsit-fűmagvakat,
NYÁRI és ŐSZI KÁPOSZTA MAGOT,

továbbá:
MAGYAR- és FRANCZIA-COGNACOT,
Cuba, Jamaica- és Ananás-rumot,
Pecco, Mandarin, Császár, melang Souchong
TE Á T, (3.)— 14.

TEA-SÜTEMÉNYEKET,
déli gyümölcsöt,
legfinomabb cukrot, kávét, csokoládét és minden fűszerszakmába tartozó árukat a legjutányosabb napi áron.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni »MARGIT«-fürdő-intézet női gőzfürdő osztályában **folyó év május 1-jével 3 fürdő szolgánói állás lesz betöltendő.**

Pályázhat minden 20—40 éves szolid magaviseletű családost vagy magánost, a kik a dörzsölés és tyukszemvágásban jártassággal bírnak. Bővebb felvilágosítás a fürdő pénztárnál szerezhető.
(140.) 2.—

ÜZLET ÁTALAKÍTÁS

miatt
minden cikk
mélyen

LESZÁLLITOTT ÁRON

árúsittatik.
Kunz József és Társa.
(127.) 8—

Gácsi gyártmány!

A hazánkban annyira kedvelt **honi gyártmányt** én is beszerezni óhajtván, külföldi utamból hazatértemben meglátogattam a **gácsi posztógyárat** és férfi szabó üzletemet annak gyártmányaival láttam el, úgy hogy ezentul m. t. megrendelőimnek

HAZAI ÉS KÜLFÖLDI
gyapjuszövetekkel
szolgálhatok.

Szabó műhelyemben

folyton egy elsőrangú szabász van alkalmazva s így **szabó üzletem** a legkényesebb igényeket is képes kielégíteni.

Csak egy próbamegrendelés meggyőződött mindenkit, hogy a nagy gyárakkali összeköttetésemnél fogva a **legjutányosabb árak mellett** nálam a legszebb és legjobb szabásu **férfi öltönyök készülnék.**

Egyszersmind van szerencsém a n. é. közönségnek

kész férfi és gyermekruha

raktáramat ajánlani,
mely között vevőim azon megbecsülhetetlen előnyben részesülnek, hogy roppant nagy raktáram több mint fele

saját szabó műhelyemben

készült árukkal szolgáltatnak ki, s így természetesen tetemesen olcsóbb árban árusítom azokat és a versenyt a fővárosi czégekkel is bátran kiállok.

Teljes tisztelettel
FÉNYES MÓR,
DEBRECZEN, Miklós-u. sarkán.
a megyeháznál szemben.
(130.) 3—5.

COGNAC

gróf Keglevich István Promontor eredeti töltésű palackokban mindenütt kapható.
Ezen gyár, mely 1882-ik évben alapított, az osztrák-magyar monarchiában a **legjelentékenyebb s az összes kiállításokon,** melyeken versenyzett, **kizárólag csak a legmagasabb kitüntetésekben** részesült. A gyárnak, forgalomban levő minőségei m.:

* * * * *
nemcsak kitűnő élvezeti ital gyanánt vannak elismerve, hanem orvosi tekintélyek által is, **gyomor, tüdő, mell- és fertőző-betegségeknek,** legjobb óvszerként ajánlatnak. (134) 3—6

Horgony-Pain-Expeller.
Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-nyihító szer és majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 és 70 krért. Minthogy utánzások léteznek, ennélfogva mindig határozottan:
„Horgony-Pain-Expeller“
kérendő. 492. (III.) 17—9.